

2017 [] komt een eind

2017 [] komt een eind

3 januari 2017

Ik houd vanaf vandaag Kroniek-aantekeningen bij in een schrift met harde roodzwarte kaft. Op twee kleine pagina's in één tekening schets ik de kern van mijn project. Die zal ik hier niet reproduceren omdat dat teveel werk is.

Met behulp van bijvoorbeeld het Prezi animatie programma (free version), moet ik die schets digitaal gaan maken, en als filmpje op de website *Schrijvend leven* zetten.

En iemand vinden die dat met dat programma kan tekenen.

Toevoeging 23 februari (middenin de worsteling met de webversie van het project): zie je aan de schets duidelijk hoe er twee lijnen in het project zitten. De lijn waarin ik filosofisch vanuit de drie mensbeeld vragen uitzoek waar ik sta en op het eind uitkom bij het 'objectivisme' van Camus en Adorno met een transcendent Jaspers randje; een dialectische (neuro) fenomenologische invulling van rede en rationaliteit.

En de lijn van de oorzaken zoekende redenering over crisisverschijnselen en de bureaucratische structuurproblemen respectievelijk over de (gedeeltelijke) beklemming daarvan in de veranderkunde. Door een op de systeemtheorie gebaseerde hernieuwde rationalisering van structuren hoop ik die deelbeklemming op te heffen en daarmee het evenwicht te herstellen tussen rationalisering en individualisering in de moderne cultuur. Die inmiddels een draagbaar technologisch-digitale en neurologische verschuiving doormaakt waarmee het individu zichzelf niet langer als authentieke identiteit maar als knooppunt van relaties, als fluïde, als meervormig opvat.

Wil je dat voor een lezer duidelijk maken, dan moet je die twee lijnen uit elkaar halen.

Hoewel ik zelf mijn eigen positie gevonden heb door me juist inhoudelijk over al die verschijnselen druk te maken.

12 januari

Laatste A&O college voor groep 45 (Utrecht) en a.s. dinsdag voor groep 46.

Cybercrime tussen veiligheids/inlichtingsdiensten van Trump/Poetin/NL verkiezingen?

Gaat de Dow Jones index vandaag voor het eerst ooit door de 20.000 punten? Is momenteel gestegen tot 19.954.

Huizenverkoop in 2016 was 16% hoger dan in 2015 (totaal 165.000).

8 januari

Vorbereiding workshop Elliott Jaques (door GJ Schuling bij Sioo op 10 januari)

Een van de oorspronkelijke oprichters van Tavistock, maar daar al vroeg uitgestapt.

Artikel: Why the psychoanalytic approach to understanding organizations is dysfunctional (1995 – HumRel (48) n 4)

Gebaseerd op een lezing voor de Int S for the Ps An Study of Orgs

Begint met correctie van door hem eerder ingenomen standpunt dat orgs mensen ruimte geven om te schuilen voor psychotic anxieties

Sinds het verlaten van dat standpunt is zijn veronderstelling dat slecht georganiseerde sociale systemen mensen in de psych problemen brengen. Maar dan nog volstaat de psy anal benadering niet. Eerst moeten we begrijpen wat de organisatie is (en niet is, zoals: een verzameling mensen).

Een organisatie is volgens J een onderling verbonden systeem van rollen (posities) met expl of impl verantwoordingsregels en autoriteitsniveaus. Alle relaties tussen mensen vinden plaats binnen zulke relaties tussen rollen.

Als er zich psy problemen voordoen ligt dat volgens J aan het niet kunnen specificeren en verhelderen van de rolvereisten (mismatch tussen moeilijkheidsgraad van rollen en de vermogens van de rolvervullers; of we specificeren de verantwoordingsvereisten onvoldoende waardoor individuen er via macht en of manipulatie zelf maar invulling aan moeten zien te geven om iets voor elkaar te krijgen).

Dan zegt hij: de organisatie problemen van huidige organisaties zijn het gevolg van onvermogen om helder te specificeren wat managers en management inhoudt ('de lijst van Jaques'):

- hiërarchisch te structureren en niveaus in te delen
- laterale rolrelaties wat betreft verantwoording en bevoegdheden
- management leiderschap praktijk incl. contextualisering, taaktoedeling, kwaliteitsbeoordeling van medewerkers en coaching
- van loondifferentiatie en prestatiebeloning
- van werkniveaus en complexiteit van het werk
- van afstemming tussen functies op bepaalde niveaus
- van 'accountable first line managerial leadership'
- van continue verbeteren
- van requisite managerial en projectteam werken
- van evaluatie van huidige en toekomstige individuele ontwikkelingsmogelijkheden
- van talentpool ontwikkeling, loopbaanontwikkeling en mentorschap etc.

J wijt het aan de afwezigheid van kennis over organisatiestructuren en processen dat organisatie experts komen met allerlei 1-factor oplossingen en pleisters op de wonden. Experts met een psycho analytische achtergrond gaan graven in relaties tussen mensen, in individueel psychische kenmerken of in groepsdynamische processen (quasi groepstherapie o.a.)

Die experts hebben ook de hiërarchie en autoriteitsissues van organisaties verward met bijvoorbeeld disfunctioneel autocratisch gedrag (verwarring tussen autocratisch en autoriteit – als in authorship, 'augere', doen groeien).

En op grond daarvan zijn ze gekomen met voorstellen als democratisering van de werkplek. Dan komt hij met zijn casus uit 1967 Glacier metal Comp (geleid door Brown, een socialist). Democratische relaties tussen divisiemanagers en de MD ('autoritair')

Net als in zijn Harvard BReview artikel uit 1990 legt J steeds de nadruk op de relaties tussen employment en hierarchy: door het contract wordt je verantwoordelijk voor een bepaald type werk gedurende een bepaald aantal uren in ruil voor loon.

Hoe ontwerp je een hiërarchisch gezond systeem (optimaal efficiënt en vertrouwen genererend)?

Dat staat in zijn boeken (o.a. Requisite Organizations, 1989). Aangevuld met Jaques/Carson (1994) Human capability. A study of individual potential and its applications. Daarin presenteren ze vier fundamentele modellen van mental processing (p. 346: denkpatronen die individuen gebruiken bij informatieverwerking ten behoeve van het oplossen van problemen) die individuen recursief toepassen bij verschillende complexiteitsniveaus ('orders'). Relatie met Piagets stadia bij kind ontwikkeling.

De auteurs hebben in hun onderzoek empirisch vastgesteld dat 'complexity of mental processing corresponds to the seemingly natural underlying pattern of organizational layers that typically constitute hierarchy'

1. declarative processing los staande redenen of ideeën
2. cumulative betreft ideeën op elkaar
3. serial een sequentiële redenering vanuit een positie

4. parallel seriële redenering van een aantal posities worden samen gezien in relatie tot elkaar (en dan ook in hoeverre ze elkaar voorwaarden zijn)

p. 348 De management hiërarchie is een directe afspiegeling van de hiërarchische structurering van human mental complexity in working.

Zie ook de boeken van Brian Dive (ook uit 2016)

10 januari Masterclass GJ Schuiling

zie presentatie van GJ (maar die heb ik op 23 februari nog steeds niet ontvangen)

hiërarchie = accountability (rekenschap + oordeel) – rol + tijd(sduur) + mental capacity

onderscheid de formele org van de werkende org en die weer van de requisite org vanuit zijn biologische (mental processing) uitgangspunten

hoe staan de systeemtheoretici tegenover Jaques?

In Espejo, 1996 luidt de kritiek dat het in J's model ontbreekt aan recursiviteit

Als ik toch aan het schetsen ben; mijn positie ten aanzien van de veranderkunde heb ik in januari 2015 uitgeschreven in het Pamflet over de Hollandse School van veranderen.

De pragmatische veranderbenadering van Leike en Jaap – antifragiel, organisatiegedrag, robuuste sociale weefsels, reflecteren/experimenteren/spelen vormt voor mij de middenlaag.

De laag daarboven bestaat uit kritische doelrichtende ideeën ten behoeve van oriëntering:

Virtuous structures (Vriens ea); Resonantie (Rosa); De jacht op een idee (Kessels)

De laag eronder bestaat uit benaderingen van de 'infrastructurele zwaartekracht'; de deltawerken in allerlei sectoren waarin het bureaucratisch regime op kantelen staat en zelforganisatie oprukt; ontwerpen met technologie (zoals AmazonGo in de foodretail)

Hier is Jaques lagenmodel nog bruikbaar, gezien de factor tijd=historiserend

Kritische doelrichtende ideeën	Laag 1	Virtuous structures
Pragmatisch veranderen	Laag 2	Antifragiel organisatiegedrag
Infrastructuur ontwerpen	Laag 3	Deltawerken in sectoren en organisaties

Literatuur als laag erom heen (nog tekenen) (maar kunst iha uiteraard ook).

Want om de drie lagen heen speelt (historiserende) literatuur op de bovennatuurlijke en onderhuidse ervaringen van mensen met elkaar en met de cultuur (denk aan *La Regenta* van Claris)

Hieruit blijkt het alledaagse handelen en ervaren historisch interpreteerbaar te zijn en in zicht te geven in wat of 'wie' de betekenissen 'betekent' in de cultuur van de moderniteit

En daarbij komt Jansen's gemaakte onderscheid in *Triptiek van de tijd* van pas:

- politiek interpreterend
- maatschappij explorerend
- cultuurrepresenterend

13 januari 2017

Uit de literatuurlijst van Rosa: Thomas Fuchs, *The Virtual Other. Empathy in the Age of Virtuality* (J.of Consciousness Studies, 2014)

Staat op zijn uni pagina (pdf document) al gedownload (zie doc).

Fuchs verzorgt de Jaspers Editie, dus ik kende hem al.

Fuchs levert kritiek op de neuroconstructivisten (zie p. 154)

Onderscheidingen vervagen

Illusie –realiteit

Kunstmatig – materieel wordt een ‘culture of simulation’

Geest - lichaam

[een dag over veertien flink de griep gehad]

26 januari

Dow Jones is pas gisteren voor het eerst ooit door de 20.000 punten grens gegaan (20.068).

Heeft toch nog bijna veertien dagen geduurd.

‘Camuspace’ is een artikel van Olivier Kramsch (RU, via Narcis opgezocht). Docent van Jesse. Houdt zich bezig met ‘border epistemology’. Gaat voor de ‘Vue de l’Autre’ en de specifieke redenering van Camus (‘tussen’ Algerije en Frankrijk).

Sluit wonderwel aan bij mijn laatste hoofdstuk.

27 januari

Minister v.d.Steur (Veiligheid en Justitie) is gisteravond na een Kamerdebat afgetreden. Weer naar aanleiding van de ‘Teevendeal’. Nu in boek van Bas Haan (Nieuwsuur) waaruit blijkt dat v.d.Steur destijds als Kamerlid een actiever rol had dan in de Oosting rapporten boven tafel is gekomen. Manmoedig verweer. Hij nam het besluit zelf, voor de 2^e termijn, enigszins verrassend. Kwam niet op een stemming aan, dus PvdA hoefde niet te laten zien of ze voor of tegen waren. Minister President lag ook zwaar onder vuur.

De minister had al voor aanvang van het debat besloten op te stappen. Was later de communicatie aan pers en publiek. Waarom lieten ze het niet op een stemming aankomen?

Wat moest er beschermd worden? De MP zelf? Nóg meer naar boven te halen feiten over data wie er wel en wie er niet van wist etc.

Het departement, alles wat daarbij hoort (politie, reclassering, IND, rechterlijke macht etc.) zit in zwaar weer. Er zijn al miljoenen aan ‘change’ en cultuurprojecten uitgegeven. Vreemde zaak.

Belastingdienst rapport (zie Joustra) brengt de volgende staatssecretaris in het nauw (Wiebes). Organisatie is niet op orde. De top heeft te weinig fiscale kennis en de afstand tot de werkvloer is te groot geworden. Maar Wiebes verzekert dat alles onder control is.

NL economie groeit harder dan verwacht. Werkloosheid daalt sneller (flex werk; 1 miljoen vacatures). Inflatie stijgt de goede kant op.

31 januari

Zat de Dow Jones weer even onder de 20.000 (NB: gaat 22 februari ri. 21.000!)

1 februari

Zembla documentaire over de Broedkamer bij de Belastingdienst. Schending van privacy wetgeving. Ongecontroleerd koppelen van data en vermoeden van data lekken (want geen logs van wie er wat met de data deed, dus niet eens of er niet data meegenomen zijn).

Toenmalige DG stond niet toe dat dit experiment grenzen kende. Zou de belasting opbrengst verhogen. ‘Oude’ inspecteurs etc. die het er niet mee eens waren, mochten zich er niet mee bemoeien. Bedenkelijke relatie met Accenture, al vanaf de ‘aanbesteding’ tot en met prestatie

afhankelijke beloning voor de externen; want de gestelde normen werden altijd gehaald, al is daar nergens concrete informatie over te vinden.

2 februari

Toch mag Wiebes, na 8 uur debat met de Vaste Kamercommissie, zijn werk afmaken. 'Probleem zit in de top' (maar de baas 'boef' is al in december vertrokken. Zie uitgebreid de Zembla documentaire; overigens is de daarna aangestelde baas, Leijens begin van dit jaar ook al weer vertrokken). Is toch wel onthutsend voor een radicale verandering, als dat ook betekent je niet aan de wetten houden. Zeggen de encryptie specialisten in de documentaire.

4 februari

China documentaire bij 2Doc: Dream Empire. Over het verkopen van vastgoed aan particulieren. Met shows met westerse artiesten, die hier niks voorstellen, maar daar worden gepresenteerd alsof ze de grootste ter aarde zijn. Rare combinatie van staatsmonopolie op bouwen en ontwikkelaars. Trump Walhalla. Zo lang het goed blijft gaan met de Chinese economie. En dat gaat het dus niet.

6 februari

Een terloopse discussie rond de zondagse maaltijd met Jesse en Simon over Foucault, Feyerabend en Chunglin Kwa en over neuropsychologische modellen (waar hun afgestudeerde vrienden op de een of andere manier allemaal aan werken in laboratoria).

7 februari

IMF vindt dat de schuld van de Griekse overheid onhoudbaar hoog is geworden. Volgens de eigen regels mag IMF Griekenland niet meer helpen.

Flexwerk, vooral onder jongeren, heeft structureel gevolgen voor hun gevoel van vertrouwen in de toekomst en hun veiligheid. Moeten aanvullende maatregelen voor komen.

Ik snap het niet is misschien ook een goede titel voor de website. Niet als verheerlijking van het niet weten maar een continu experiment op de grens van wat je weet en wat je niet weet. En een oefening in de technieken en praktijken om je daarmee te blijven uitzetten, ondanks het Sisyphus karakter.

8 februari

Armoede in NL: 1,2 miljoen mensen langer dan 4 jaar onder grens van € 1.900 pm voor gezin met 2 kinderen; 1.500 voor 1 ouder gezin, 10.300 voor alleenstaande.

Hoe rijk zouden ze daarmee in Griekenland zijn? Heel rijk: de armoedegrens bedraagt daar 370 per maand...

In NL vooral armoede bij groep eerdere tweeverdieners die nu met 1 salaris verder moeten en groep ouderen.

9 februari

Veranderen is vormgeven van de sociale dimensie van organisaties. Speloptiek. Boonstra e.a. 2017: cases maatschappelijke organisaties – dynamiek van externe en interne relaties en het 'gesprek' daarover.

Kamerdebat over bevoegdheden AIVD en MIVD (wetsvoorstel). Probleem: sleepnetmethode data: borging via proportioneel, bewaartijd en nog een criterium.

Alle data niet meer alleen via de sateliet, maar via de kabel: waar zet je telecom technisch de af luistertap en hoeveel privacy schendt je daarmee van individuen die niks met een kwestie waar jij onderzoek naar doet, te maken hebben
Snelheid van de technische mogelijkheden (ook voor kwaadwillenden) is niet in een wet vast te leggen die de bevoegdheden (met checks achteraf door het CBITV of zo) inkadert en over onderzoeken gaat die p.d. ‘geheim’ zijn.

10 februari

Tijd om naar het project terug te keren. Met grote reserves over het resultaat van vijf jaar. Twijfel over het naar buiten brengen – over het nut daarvan voor anderen. Zie 7 februari, ‘ik snap het niet’ of ‘wat ik niet snap’ of ‘wat ik niet begrijp’ als titel.

Prachtig gedicht gekregen van Joan Greenbaum. Over de ontzetting van een generatie liberals die ineens wordt geregeerd door Trump.

Claudiel, *Het Onderzoek* (2010, vert. 2011) herontdekt, vooral p. 124-127. ‘De tijd dat we de straat op gingen etc’ (p. 125)

Hoe treffend is dit beeld van de actualiteit van Het Bedrijf. Zie de discussie over het wetsvoorstel AIVD/MIVD.

13 februari

Volgende zorg. De databases van het Kadaster schijnen ook onvoldoende beveiligd. Stel je voor wat dat betekent voor notarissen, kopers en verkopers, hypotheekverstrekkers en alles wat er nog verder aan vast zit. Dat gegevens niet meer betrouwbaar zijn omdat iemand er ongezien aan heeft kunnen zitten sleutelen.

Kadaster ontkent, weren 11.000 aanvallen per maand af, geen enkele is succesvol.

Korpschef Akerboom zegt dat de Nationale Politie té ver is doorgeschoten in centralisatie. Terug naar de politiewijkteams. Hoe zes jaar reorganisatie op het uitgangspunt terugkeert.

Het gaat gewoon door. ‘Horizontaal toezicht’. Artikel op 8 februari in de Groene over ‘nieuw’ toezichtssteem (want bestaat al veel langer, vanaf DG Jenny Thunissen) bij de Belastingdienst. Gebaseerd op wederzijds vertrouwen tussen bedrijven en inspectie over de juistheid van geleverde gegevens. Controles worden niet meer gedaan.

Belevingsworkshops (2011) met rode en blauwe stoeltjes waar inspecteurs op mogen gaan zitten om aan te geven of ze er niet of wel al in geloven.

Maar vooral van belang voor het vestigingsklimaat van grote internationale bedrijven.

En voor het belastingregime. Via Google kun je er veel over vinden (2005-2016)

15 februari

Tweede Kamer debat over gaswinning en schadeafhandeling in het Noorden. De partijen beloven wéér dat ze de schade afhandeling aan huizen in het Noorden door de aardgaswinning willen oplossen. Boven de partijen oplossing. Niemand wil nog hakketakken. Waarom dat nog niet is gebeurd? Bureaucratie. Ofwel zo’n slim in elkaar gezet systeem van registratie, inspectie, schadebepaling, inspectie, toewijzing en selectie van schadehersteller etc. dat veel mensen er werk aan hebben. Daar gaat veel geld naar toe. Zeker in vergelijking tot het bedrag dat uitgekeerd is aan feitelijke schade afhandeling. Dus mensen met schade wachten nog steeds op een oplossing.

Casus

In 2012, bij de aardbeving in Huizinge met een kracht van 3,6 op de schaal van Richter, was de maat voor de Groningers vol. Na 50 jaar gaswinning en na ettelijke jaren van eerder gerommel in de grond en schade aan huizen en gebouwen. Er wordt ingezet op het zelfreinigend vermogen van ministerie, NAM (Shell en Exxon), er is een winningsbesluit dat veiligheid (hoeveel is verantwoord om te winnen gezien bevingsgevaar) en leveringszekerheid (hoeveel is nodig voor de huishoudens in NL, België en Duitsland – contracten) met elkaar in evenwicht moet houden. De gasinkomsten voor de staat zijn extra budgettair, dwz maken geen vast onderdeel uit van de staatsbegroting. Dus daar ligt geen belemmering. Nationaal coördinator Groningen en Centrum veilig wonen zijn de bureaucratie. Op 12 februari is de film De stille beving uitgezonden (Kruispunt?). ‘Veiligheid voor de bewoners voorop’ is nog steeds een lege huls. Grote mate van afhankelijkheid van ondoorzichtig circuit van NAM, experts, bureaucraten en tussenpersonen/ondernemers. Prijsopdrijving en voorwaarden die bepaalde partijen bevoordeelt. Zo werkt dat (niet).

Bewijst de politiek hiermee niet alweer haar onmacht?

Houdt het op bij ‘heel goed uitleggen waarom we willen wat we willen’?

Werk voor communicatie adviseurs.

Vier jaar debat (sinds 2012) over terugdringing van gaswinning en afhandeling van schade. Zonder tastbaar resultaat voor de mensen met schade.

De minister houdt vol dat het winningsbesluit een ruimte is waarbinnen steeds de stand van zaken en de balans tussenveiligheid en leveringszekerheid kan worden bekeken.

Complicerende factor is de relatie met de energietransitie. Door jaarlijks 200.000 woningen af te koppelen van het gasnet en vanaf 2020 daardoor ieder jaar de vraag en de winning met 2 miljard kuub te verminderen wordt in 2029 in totaal nog slechts 7 miljard kuub gas te winnen (nu nog 20 miljard ?)

En de relatie met het regeerakkoord na de verkiezingen van 15 maart.

Ander bericht.

23% van de ambtenaren op het ministerie van Veiligheid en Justitie (1.300) wil weg. Blijkt uit een (uitgelekt) rapport.

Werkdruk, de schade aan de besturing van het ministerie na alle wisselingen aan de top in de afgelopen jaren, onzekerheid over de toekomst. Misschien ook: weten wat er nog meer niet werkt, klopt etc.?

17 februari

Promotie Nora Stel. *Governing the gatherings*. Over de wijze waarop Palestijnen in Libanon hun eigen nederzettingen besturen (buiten de daar al 80 jaar aanwezige vluchtelingenkampen voor Palestijnen) zonder tot de staat Libanon te horen. Met alle gevolgen van dien.

Eerste keer dat ik de term *agnology* hoor (the science of ignorance), van toepassing op een uitleg van de ‘policy of no policy’ tussen Palestijnen en de Libanese staat. Proefschrift dat inhoudelijk de moeite van het bestuderen waard is in een studierichting (Conflictstudies) die nu al overloopt van de studie objecten.

18 februari

In de NRC een dossier over PGB waar anderhalf jaar aan is gewerkt. Mooie aanvulling op de in deze Kroniek door mij zelf bijgehouden lotgevallen van de PGB kwestie.

Artikel van van Deurzen in *Filosofie* over existentiële psychotherapie (met o.a. empathie als sleutelbegrip). Overigens een heel themanummer over existentie.

Documentaire *Particle Fever* (uit 2013) met Kaplan en Arkani-Hamed over de LHC experimenten 2007-2012/2013. Uitgezonden 16 februari op VPRO 2doc.

Afgeleid van de LHC: de Large Knowledge Collider (LarKC) (een EU project) – o.a. met en door Frank van Harmelen (VU) die aan een semantic web werkt(e); het structureren van ongestructureerde data. Zie zijn eigen website met de prachtigste infographics over zijn werk.

21 februari

Een paar dagen achtereen gewerkt aan Watiknietbegrijp-webversie.

Selecteren van geschikte hoofdstukken of tekstfragmenten doorlezen, verbeteren, bewaren of weggooien. Maar na de selectie en nog niet eens halverwege de verbeteringen groeiende twijfel.

Voor wie is dit goed, behalve voor mezelf?

En wat zijn de consequenties van het gevonden standpunt van een kritische (neuro) fenomenologische, objectgeoriënteerde existentiëdenker die niet of maar beperkt uit de voeten kan met de grammaticale analyse (fil) en de systeemtheorie (soc). En die toch (bedrk) organisatiestructuren wil veranderen, zowel op de infrastructurale als op de sociale dimensie (vk).

Dit zijn de meest energie vergende en minst plezierige fasen van het project. Wordt het tijd voor een nieuwe retraite, alleen met deze tekst?

Tijd om (ook voor de webversie) een lijn uit te tekenen (aan de hand van de meest voorkomende woorden en/of auteurs?)

Ik begin met ‘(her)structurering van culturele ervaring’ en slaag er niet in dat vol te houden, hoewel het zwaartepunt door de hele tekst heen wel blijft liggen op (reflectie op) culturele ervaring.

Kritisch, historisch (geschiedfilosofie)

‘objectief’

(neuro) fenomenologisch (Billol etc.? zie ook Van de Vijver en filosofie in Gent-TvF)
ervaring + rede

bestaan incl. transcendentie (is geen existentialisme)

dus ‘bewustzijn’ (ipv systeem of taal) als grondcategorie

sociale interactie

spel en structuur(ontwerp)

veranderen en ontwerpen

Ik begrijp nu dat me dat wel dicht in de buurt houdt van constructivisme en pragmatisme in de veranderkunde. Maar ik kan geen principieel concept leveren waardoor

constructivisten/pragmatisten meer structureel gaan werken bij veranderopdrachten

(bijvoorbeeld over cultuur etc.). Zoals Rosa met zijn resonantiebegrip wel heeft gedaan. Ik kan natuurlijk wel adviseren: ga dat lezen.

Voor het ontwerp van de website zie ik nu een soort fruitautomaat structuur voor me, met twee naast elkaar over het scherm rollende teksten

Links

rechts

Met de handbar kan de bediener allebei de teksten stopzetten op een woord of een auteur, op een organisatie of op een stijl icoon (uit een tag cloud)

Met mijn tekst zoals die er nu ligt veroorzaak ik behoorlijk grote problemen voor lezers. Zelfs als ik niet méér pretendeer dan een inheemse informant te zijn in Taylor's 1e en 2e positie, moet je lezers niet met grotere problemen opzadelen dan nodig.

Omdat ik er zelf niet in slaag de gedachten op een heldere manier te presenteren.

(ik worstel.....daarom is de titel watiknietbegrijp wel terecht)

Twee filmpjes op de mobiel gemaakt van het op 3 januari gemaakte schema van het project. Zo moet de Prezi ervan er ook oneveer gaan uitzien. Maar dan veel beter getekend en met een heleboel meer symbolen, figuren etc.

De AEX breekt door de 500 punten, voor het eerst sinds augustus 2015. Hoogste was 4 september 2000: 701,56, tijdens de internet bubbel.

Zeven met de aarde vergelijkbare planeten ontdekt buiten ons zonnestelsel (op 39 lichtjaren, een voor ons onoverbrugbare afstand) rond de ster TRAPPIST 1 (door Belgische onderzoekers). Temperatuur zou vloeibaar water en dus leven mogelijk moeten maken. Verder onderzoek is afhankelijk van een ruimtetelescoop op aarde die nog wordt gebouwd en een nieuwe die in 2024 wordt gelanceerd.

CO2 uitstoot is veel hoger dan bij Klimaatverdrag als cijfer is gehanteerd omdat de uitstoot van scheep- en luchtvaart daarin niet is meegenomen. Zeggen de milieu organisaties.

Voor het eerst in bijna 10 jaar een begrotingsoverschot. Meer mensen aan het werk, minder uitkeringen, hogere belastingopbrengst. In september werd nog uitgegaan van een tekort van 1,1% van het bbp. Staatsschuld bedraagt 440 miljard.

Ter vergelijking: Duitsland heeft een record begrotingsoverschot van 24 miljard.

23 februari

Voor het vak Analyse en ontwerp:

De koppeling van voortschrijdende digitalisering aan Thompson's technology typen.

Wordt eV: informatiepositie en wat is of zijn dan de parameters daarvan bij analyse en herontwerp? Bij onderliggende overschakeling van economies of scale/resources naar economies of flow? Zie ook hierboven, p. 260.

Christensen	Long linked emp + prec	intensive intuitive	mediating chronic
	Robotisering 3D AI/kennissyst	big data 3D gentechmol	platformtechn (AmazonGo)

De vraag is wat die technologieën/digitalisering van het primaire proces al weghalen bij analyse en ontwerp van structuren (als de groepering en koppeling etc.).

Is dit een nieuw ontwerpvoorbeeld van de 'cyber-industrie'?

Voor zowel het echt afsluitende hoofdstuk en als toevoeging aan 3 januari (middenin de worsteling met de webversie van het project):
aan de schets van het project dd 3 januari zie je duidelijk hoe er twee lijnen in het project zitten. De lijn waarin ik filosofisch vanuit de drie 'mensbeeld' vragen uitzoek waar ik filosofisch sta en uitkom bij het 'objectivisme' van Camus en Adorno met een transcendent Jaspers randje; een dialectische (neuro) fenomenologische invulling van rede en rationaliteit. En de lijn van de oorzaken zoekende redenering over crisisverschijnselen en de bureaucratische structuurproblemen respectievelijk over de beklemming daarvan in de veranderkunde. Door een op de systeemtheorie gebaseerde hernieuwde rationalisering van structuren hoop ik die beklemming op te heffen en daarmee het evenwicht te herstellen tussen rationalisering en individualisering in de moderne cultuur. Die inmiddels een draagbaar technologisch-digitale en neurologische verschuiving doormaakt waarmee het individu zichzelf niet langer als authentieke identiteit maar als knooppunt van relaties, als fluïde, als meervormig opvat.
Wil je dat voor een lezer duidelijk maken, dan moet je die twee lijnen uit elkaar halen. Hoewel ik zelf mijn eigen positie gevonden heb door me juist inhoudelijk over al die verschijnselen druk te maken.

28 februari

Vandaag kom ik eindelijk aan het eind van het bijwerken van mijn aantekeningen ten behoeve van deze Kroniek.

Het grote nieuws is vandaag dat De Correspondent/Jelmer (JH) Mommers ontdekt heeft dat Shell als sinds 1986 weet wat de klimaatgevolgen (opwarming, overstromingen, onbewoonbaarheid) zijn van de op fossiele brandstof gebaseerde economie met zijn steeds verder stijgende CO2 uitstoot. Het vertrouwelijke rapport met die waarschuwing werd in 1991 gevolgd door een door Shell uitgebrachte film (Climate of Concern). Ver voor Al Gore's verontrustende film An inconvenient truth uit 2006 dus.

Maar wat deed Shell zelf met die waarschuwing?

Het bedrijf wachtte tot 1997 met het zetten van de eerste stappen richting duurzame energie. Blijft beperkt tot 1% van de totale investeringen van Shell.

Goede onderzoeksjournalistiek. Wordt meteen ook in The Guardian gepubliceerd.

Staatssecretaris Dijksma (Landbouw etc.) is bezorgd over Europese landen die de doelen van het klimaatverdrag van Parijs (zie p 190, is van december!) naar beneden willen bijstellen.

Dus de afgesproken doelen over vermindering van de CO2 uitstoot naar boven willen aanpassen. Ze roept een aantal landen op om samen een kopgroep te vormen van landen die die doelen wel willen handhaven zoals afgesproken.

Vanaf 15 september (p. 224) heb ik geen uitdraai van wat ik heb opgeschreven. Die ga ik dus nu eerst maar eens printen en weer doorlezen. Weet ik weer wat ik heb gezegd.

1 maart

Dow Jones door de 21.000 (21.115) en de AEX op 505.

De tot hier bijgewerkte Kroniek bevat niks

- over een recente waarschuwing van de WHO dat een aantal (6?) bacteriën resistent geworden zijn tegen antibiotica en daarom vooral in zorgorganisaties voor grote problemen kunnen zorgen (dus dat er snel nieuwe middelen ontwikkeld zullen moeten worden);
- over de a.s. verkiezingen in NL

- over inperking van zowel de inrichting en werkwijze van de democratie (oppositie) als bijgevolg van de media door Erdohan in Turkije en trump in de VS

2016 was het beste verkoopjaar van de wapenindustrie.

Virginia Woolf in *De jaren*: sociologie gaat vooraf aan de psychologie.

Svend Brinkman's aanval op de psychologie / op 'aan jezelf werken'

Essayismus naar Musil, zie Kroniek p. 6 en p. 225.

Leidt het verdwijnen van vakmanschap uit de top (zie Belastingdienst) tot verkeerde beslissingen?

6 maart

Peugeot Citroën, 2^e grootste autoconcern in Europa na VW Audi, neemt Opel van GM over voor € 2,2 miljard. Vanwege hun kennis en ervaring met elektrische auto's.

Concept hoofdstuk 4 uit A/V's 3D boek (Episodic interventions).

Mooie annexatie (zie ook concept p. 26) van de veranderkunde, die recht doet aan de grote waarde die veranderkundige expertise op zich heeft (monitoren van veranderingen in de wijze van denken over een object bijvoorbeeld). Cf het probleem van het self inhibiting character of org str (27-30): hoge parameter waarden op taakspecialisatie en (de)centralisatie verhinderen inrichtingsregelen (inclusief episodisch interveniëren in organisatiestructuren).

In de voorliggende algemene formulering van interventies (in orgs als sociale systemen die experimenteren met meaningful survival) in een iets S dat niet bijdraagt aan de realisering van goal G – bijv de was is niet schoon, de patiënt wordt niet beter – en onvermijdelijk 'deliberation' met zich meebrengt

komt mooi naar voren hoe sociaal communicatief interventies naar hun eigen aard zijn.

Interventies zijn:

- deliberatief en intentioneel van aard
- bestaan uit een set activiteiten om interventies te laten slagen (dove)
- veronderstellen een doel (en dus waarden)
- en veronderstellen een object (die een set condities C – bijvoorbeeld de infrastructuur veronderstelt),

Kort door de bocht gezegd, mijn woorden: veranderkundigen zijn experts in alles wat interventies tot sociaal communicatieve processen maakt, maar veranderkundigen vergeten te onderzoeken of het object ook een structuur kan zijn en wat zo'n structuur (theoretisch en praktisch) is.

Zie concept A/V p. 10

The 'condition' in the model for understanding interventions comprises all the factors affecting S's capacity to perform the activities A needed to realize goal G, the known factors as well as the unknown (de geselecteerde factoren vormen uiteindelijk het object van de interventie).

A/V benadrukken dat ieder object hypothetisch is en dus verkeerd gekozen kan zijn

De organisatorische 'flux' – interacties

de identiteit van organiseren en veranderen semantisch – dynamisch – psych – bestuurlijk – andragogisch

facetten van organiseren

cf 'cultuur' als object

sociaal communicatieve processen kun je op ieder functioneel en betekenis terrein deconstrueren

- wat een doel is
- wat rationeel en irrationeel is
- wat macht is etc.

Zeer sensitief ten aanzien van het experimentele karakter, het ethisch aspect, het sociale karakter, het micropolitieke aspect

Zie ook de uitleg van figuur 4.5 op p. 13 ev en het fundamenteel sociale karakter van interventies p. 17/18

10/11/12 maart

Nederlands-Turks conflict over minister die geen landingrecht krijgt maar toch naar Rotterdam komt om een (verboden) toespraak voor Turkse Nederlanders te houden over de a.s. stemming in Turkije over nog meer volmacht voor Erdogan. De situatie wordt grimmig, gaat zelfs zó ver dat toestemming wordt gegeven om wapens te gebruiken. De Turkse minister had een convoi auto's vanuit Duitsland met gewapende bewakers bij zich. Ze besluit na wat duwen en trekken om NL weer te verlaten.

De arm van de Turkse regering Erdogan reikt 'vanzelfsprekend' naar alle Turken in alle Europese landen. Als een soort vooruitgeschoven post van het groot Turkse rijk?

15 maart

Het vorige kabinet bleef vier jaar zitten. Dat was wel weer eens nodig. Vandaag nieuwe verkiezingen. PvdA betaalt de rekening.

VVD	- 8	(33)
PvdA	- 29	(9)
PVV	+ 5	(20)
CDA	+ 6	(19)
D 66	+ 7	(19)
GL	+ 10	(14)
SP	- 1	(14)
PvdD	+ 3	(5)
Denk	+ 3	(3)
FvD	+ 2	(2)
CU	-	(5)
SGP	-	(3)
50+	+ 2	(4)
		150

Het buitenland haalt opgelucht adem. Populisme haalt geen meerderheid in NL.

Turkse minister van Buitenlandse Zaken kondigt aan dat Europa met godsdienstoorlogen te maken gaat krijgen. 'Wij zijn de moslim wereldorde en wij zullen Europa nog wel leren naar ons te luisteren'. Propaganda in Erdogan's greep naar de absolute macht.

17 maart

Omdat ik het artikel van Robeyns in TvF 2009/1 er weer bij pakte terwijl ik bezig was met het redigeren van de paragraaf over Nussbaum in het hoofdstuk over Rede en rationalisering, ontdekte ik pas Awee Prins' artikel De eigen tijd in vermoedens gevat in dezelfde TvF aflevering (37-59).

Het is nu bijna vier uur 's middags en ik heb vandaag meer gedaan (buiten de deur) dan dit artikel lezen. Maar nu ik het uit heb zie ik tot mijn verrassing een, aan de hand van Heidegger, uitgewerkte heldere en beredeneerde positiebepaling in de filosofie. Waar ik mee kan instemmen, zeg ik nu, na de inhoud van *Schrijvend leven/Wat ik niet begrijp* te hebben voortgebracht.

Prins komt – in gesprek met Heumakers, Verbrugge, Oudemans en zijn eigen bestseller *Uit verveling* (2007) tot de conclusie:

‘Onze existentie is geen beperking, het is de voedingsgrond van ons denken dat die existentie in een ontologisch licht vermag te plaatsen, maar altijd aan die voedingsgrond gebonden blijft’ (p. 58). Waarvan akte.

18/20 maart

Jesse vraagt of ik Schatzki en practice theory ken. Hij moet een paper schrijven en vindt het lastig te begrijpen. Ik ken het niet.

Heb er in gelezen en erover gelezen. Merkwaardig. Lijkt erop dat ik die ‘turn’ (2000) heb gemist. Een lijn van Wittgenstein, Heidegger, via Bourdieu, Giddens naar Theodor Schatzki, Joseph Rouse en anderen in verschillende disciplines. Een soort ‘overcoming’ van de tegenstelling agency en structuur. Maar wel theoretisch lastig.

Sluit op een bepaalde manier ook aan bij wat ik in aansluiting bij Adorno ‘objectivisme’ noem. Verder uitzoeken.

Cf Bourdieu's *Théorie de la Pratique* (1972) en Bernstein's *The Pragmatic Turn* (2010).

Vergelijk overigens ook de ‘mediatic turn’ in de filosofie van De Mul in TvF 2009/1, 7.

Is *Schrijvend leven/Wat ik niet begrijp* in Bourdieu's termen slechts uitdrukking van het door mij opgebouwde cultureel kapitaal of is het (om met Espinosa, Flores, Dreyfus te spreken) een ontsluiting (disclosing) als ‘stijl’mix van ondernemer, politicus en ‘kunstenaar’ van een ruimte (disclosive space, praktische theorie, skills) of is het in termen van Rosa (zie bij Rosa ook Bourdieu en Dreyfus) een ingevulde sociologie van een verhouding tot de wereld (resonantie met).

Met de heftige hooikoorts ben ik (net als in voorgaande jaren, zie de schriften) niet gelukkig, zwaar op de and, bedrukt. Noem het zoals je wilt. Maart en september zijn voor mij de stemmingsomslagmaanden.

23 maart

Begrotingsoverschot 2016 was bijna 3 miljard. Nationale schuld nam af tot 464 miljard. 62% van het BNP (EU norm is 60%; zie noot in hoofdstuk 12).

29 maart

Brexit (periode van twee jaar) begint vandaag officieel met de brief die in Brussel is afgegeven.

Eerste onderhandelingsgesprekken over te vormen kabinet VVD, CDA, D66 en GL.

Klimaat. Kloof arm/rijk. Arbeidsmarkt. Vluchtelingen. Grote bedrijven met Balkenende als woordvoerder dringen aan op versnelling van de vergroening. Miljarden voor nodig, waar ze zelf ook aan bij willen dragen.

Musk (Tesla, energie, ruimtevaart etc.) wil met een jaar of vijf een implantaat hebben waarmee het up- en downloaden van data (het denken) versneld kan worden.

Trump heropent de kolenmijnen om mijnwerkers (volgens belofte) weer aan werk te helpen en veegt daarmee Obama's werk op klimaatgebied van tafel (Trump beëindigt volgens eigen zeggen ‘the war against coal’).

Relatie tussen biologie en ontwerpen en tussen psychologie en veranderen?

13 april

Wouter van Oort (NRC) onderzocht smartphone verslaving. Wat doet dat met ons? Hoe veranderen wij daardoor? Drie opvallende uitkomsten:

1 aandacht spier minder ontwikkeld door multi tasken spreiding van aandacht

2 stress altijd open staan voor berichten

3 empathie het scherm is belangrijker dan de ander

UWV in 2016 700 miljoen minder aan uitkeringen (minder ww uitkeringen/werklozen, meer werk)

Das Jahrhundert ist vorgerückt;

Jeder Einzelne aber fängt doch von vorne an (Goethe)

16 april

Erdogan wint

20 april

Werkloosheid blijft dalen, is nog 5,1% (490.000)

Arnold Heumakers, *De esthetische revolutie* (Boom, 2015)

Over de geschiedenis van het moderne kunstbegrip. Over esthetische autonomie (Verlichting; slopen van tradities; kennis, ratio) en engagement (Romantiek; terugvinden van de ziel; vormkracht; poëzie, mimesis)

23 april

Paradox

In mijn vorig leven geloofde ik nog in reïncarnatie, maar nu niet meer (Jaap van Heerden)

Officieel heeft nu ook Griekenland een begrotingsoverschot (maar hoe hoog is de werkloosheid, hoe hoog is de armoede?)

26 april

Paradox van de zelfredzame maatschappij met 2,4 miljoen 'slechtgeletterden' (hoe redden die dan zichzelf?)

27 april

- wetenschap en kennis als immuunsysteem van de complexe samenleving (Peter Hagoort) – voor 'unknown unknowns' als ecologische rampen, epidemieën, politieke catastrofes etc.
- Test het beleid (in beleidsexperimenten) door goed toepassen en testen van gedragskennis – door een op te richten onafhankelijk expertteam of centrum voor gedragsinzichten (pleidooi van een aantal mensen die zo'n team kunnen vormen)

Zorgverzekeraars lijden recordverlies (330 miljoen). 'zijn door hun reserves heen' (ik dacht dat ze 10 miljard hadden...)

Stijgt de premie zorgverzekering en het eigen risico?

28 april

Apropos zelfredzaamheid: 11% van de nederlandse jongeren tot 18 jaar krijgt jeugdhulp

De kern van Roth (*The Plot against America*, 2003) p. 406, 407

Bizarre tijden, errors of judgment, paradox (zonder logica), flux

De verbeelding van de angst van een 9 jarig joods jongetje (met veel verbeelding) voor de anti semitische woede onder Lindbergh die dankzij zijn heldenstatus de presidents verkiezingen wint in de jaren '30 en de VS uit de oorlog tegen Hitler houdt (omdat hij nazi sympathieën heeft). De jaren van America First (historisch juist).

Vergelijk nog steeds vandaag in de VS de clashes tussen blanke agenten en zwarten.

Vergelijk het kind van latijns Amerikaanse immigranten nu onder de regering Trump.

Ik ben er nu wel klaar voor om Harari's *Homo Deus. A brief history of tomorrow* (2016, Vintage) te lezen.

Leven in derde wereld. Eerste wereld = buiten, materieel. Tweede wereld is binnen, innerlijk.

Derde wereld is gedeelde ideeën.

Bewustzijn wordt verdreven door algoritme. God/cloud van apple, google. Dataïsme.

Literatuur en moderniteit in NL 1840-1990

Frans Ruiters en Wilbert Smulders (1996)

(Ruiters schreef o.a. Bourdieuaanse meditaties, 2014 en lijkt een practice theoreticus; artikel uit 2015 in pdf op documenten geplaatst).

Onderscheiden drie fasen:

- de burgerlijke (cultuur)fase
- de moderne fase hoog (avant garde); middle brow (liberaal); low culture (weer onder te verdelen respectievelijk binnen de zuilen en buiten de zuilen)
- de postmoderne fase oude opposities verliezen hun betekenis; media cultuur betekent verveelvoudiging van de culturele productie en van belangstelling ervoor
 - o “De postmoderne mens construeert zijn identiteit voor een belangrijk deel rond ‘persoonlijke’ euzes die hij uit het culturele aanbod maakt. De ‘permeabele’ persoonlijkheid smeedt zich aaneen uit bestaande culturele trends, beelden en stijlen” (30)

1 mei

Heel goede EU werkloosheidscijfers. 8%.

Ook in de landen waar het heel slecht ging, gaat het beter (maar daar is het nog wel hoog, bijvoorbeeld Spanje met 18%).

6 mei

Cees van Schie overleden. Onverwacht, vier maanden na zijn pensioen.

8 mei

Homo Deus van Harari gekocht. Samen met de nieuwe van Ton Lemaire, *Onder dieren* waarin ook een vergelijking van mensen met dieren wordt gemaakt, net als in Harari.

9 mei

Harari gelezen.

Dat boek maakt project 2016 (en de verbeelding daarin over 2060) niet overbodig. Al leer ik er heel veel meer van over 2060 dan ik zelf aan de orde stel. Maar wel in vergelijkbare richtingen.

Zijn drie uitgangspunten zijn ook heel anders tussen verleden (*Homo Sapiens*, 2014; ook al een bestseller) en toekomst (*Homo Deus*).

Mensen sterven niet meer van de honger, van ziekte of van oorlog. De humanitas, de principes van het humanisme (hoe te leven? Etc), worden eenvoudig voorbijgestreefd. Bewustzijn wordt vervangen door algoritmen op elk denkbaar gebied.

Documentaire (serie) gezien van The Mind of the Universe (VPRO, Robbert Dijkgraaf)
Deze aflevering ging over leven maken met een andere stof als basis dan koolstof en over andere experimenten in laboratoria met 'leven' (cellen).
Aantekeningen gemaakt zie - voorin Homo Deus.

12 mei

Bij het verkennen van ontwerptheorie voor de digital transformation space een plan gemaakt voor een thesisproject van dag- en avondstudenten bedrijfskunde samen over de ontwerpvragestukken in de 'platform' bedrijven (trends topics tools – zoals DevOps).
Samenwerking tussen dag en avondstudenten: de eersten hebben meer tijd en de tweede hebben de toegang tot de vraagstukken in hun eigen organisaties (zie het gemaakte sociogram van de bedrijven en organisaties waar de cursisten van groep 47 werken).

Werk lijkt op dat wat ik voor het sla/fa & ICON onderzoek in de jaren '80 heb gedaan over de toenmalige computer service sector. Kriebelt weer behoorlijk.
Plan gedeeld met Jan en Jac + Designit/Wipro + Platform Revolution (2016)

16 mei

In het eerste kwartaal van 2017 is de nederlandse economie het hardst gegroeid in de afgelopen 9 jaar (3,4%).

20 mei

Een week geleden Gerrit Steunebrink's inleiding over Hegel's Fenomenologie van de Geest (in Nederlands vertaald) voor het eerst gezien en gehoord. Radboud Reflects in 2013 al gehouden. Om van te smullen. Heb dat Gerrit per email laten weten.
Herkenning van een filosofische werkwijze op de rand balancerend van existentie en systeem. Met als kernwoord reflexieve eindverantwoordelijkheid (als interpretatie van de absolute geest bij Hegel).
Zo zijn aan Gerrit's inleiding nog veel meer woorden en begrippen te ontleen. Bijvoorbeeld over de relatie tussen transcendentie (in kunst, religie) en verstand/wetenschap om het gedifferentieerde geheel (dat sindsdien in 200 jaar nog veel gedifferentieerder is geworden) te kunnen ervaren en begrijpen en er altijd al concreet in te kunnen handelen.
Ofwel: nog scherpere formulering van mijn voorkeur voor de combinatie Camus en Adorno en mijn werk in het voetspoor van (Hegel en) die twee (die allebei ook nog Nietzsche en Kierkegaard erbij trokken). En van filosofie als kritiek (zie boven).

28 mei

Tom Dumoulin wint de 100^e Giro d'Italia. Ronderwinnaar nummer drie na Janssen en Zoetemelk.

31 mei

Met nog een heleboel tussenliggende aantekeningen te verwerken, noteer ik vandaag direct digitaal hoe mijn wereld er uitziet.
De schuifpui staat open, buiten schijnt de zon op de bloeiende planten. Tegenover mij ratelen Anna's vingers over de toetsen van haar lap top en werkt ze taak na taak van vandaag af.

Geconcentreerd, zonder storende telefoontjes, al gaat er nu net een ping op haar mobiel en kijkt ze naar het bericht dat verschijnt.

Wereld.

Trump is in Europa geweest, o.a voor de opening van het nieuwe Navo gebouw (kosten: 1 miljard; denk eens aan de veiligheidsmaatregelen die daar nodig zijn...). Hij kwam uit het Midden Oosten waar hij onder andere een miljardendeal aan wapenverkoop afsloot. Op de G7 top wist hij nog niet of hij het klimaatakkoord zou blijven steunen (het weer in mei bij ons was zowel vorst als tropische temperaturen, dus niks aan de hand). En zijn relaties met Rusland blijven een onopgehelderd mysterie. Om nog maar te zwijgen over zijn relaties met China (Korea) en zijn optreden bij andere handelsakkoorden.

Europese leiders doen nu ferme uitspraken over hoe zijn politiek de Europese waarden van vrede en veiligheid in gevaar brengt, zo niet ondermijnt. Of de VS nog een betrouwbare partner is wordt in het openbaar via de media betwijfeld. Rare tweets van Trump over van alles en nog wat, dragen bij aan de onrust in de media. Dus is er nog meer gaande wat niet in de openbaarheid komt.

In NL groeit de economie zodanig dat er op deelmarkten (zorg; bouw; ict) aanzienlijke personeelstekorten zijn, waarover de werkgevers aan de bel trekken. Het onderwijs levert onvoldoende geschoolde mensen, vooral met technische kennis en vaardigheden. Ga eens kijken onder de talenten in de groep asielzoekers, zou ik zeggen. Die zorgen er nu nog mede voor dat het aantal uitkeringstrekkers blijft toenemen. Dan slaan we twee vliegen in één klap. De huizenprijzen blijven hard stijgen en de schaarste op de woningmarkt blijft toenemen. De AEX staat op 525, de Dow Jones op 21.029 (na een maand of zo er weer onder te zijn gedaald), de Brent olie op \$ 51,71.

Ik heb Virginia Woolf's *De jaren* gelezen (1931; over de periode 1880-1931) en bevestigd gezien hoe in die tijd - ook in de veranderende Engelse samenleving - op alle sociale lagen sprake is van individualisering gekoppeld aan behoefte aan zelfkennis. Een van de kwestie is hoe je de ander kunt kennen als je jezelf zo slecht kunt kennen. En hoe die twee samen dan in 's hemelsnaam goede wetten kunnen maken en andere beslissingen kunnen nemen die vooruitgang brengen. Memorabele passages gaan over de snel aan auto's (in plaats van de paarden en koetsjes) in straten wennende mensen. En over de telefoon die afstanden tussen mensen overbrugt en daarbij vraagt de hoofdpersoon zich dan al af of er een tijd komt wanneer je de ander aan de andere kant van de lijn ook kunt zien als je met elkaar belt. Ik krijg een lesje interculturele ontwikkeling van Ryszard Kapusciński's *Reizen met Herodotus*, die vertelt over zijn eigen ontdekkingsreizen die ik als 'lokalist' nooit zelf zou (hebben kunnen) maken. Maar waarvan ik de avontuurlijke geest wel snap en via de vermenging met Herodotus ook nog een stuk pre historie of liever gezegd Oudheid meekrijg (Herodotus was een verkenner op de rand van de schriftcultuur, die met de Grieken en de Perzen in de toenmalige veroveringstochten meetrok).

Vanuit het inmiddels ook gelezen *Homo Deus* van Harari spoor ik naar de door mijzelf in *Schrijvend leven* verwerkte voorbeelden van de toekomst (2060) die ook in Harari voorkomen. Zijn geschiedenis van de toekomst culmineert in het dataïsme. Daarin stelt hij de ontwikkeling van de menselijke soort voor als een single data-processing system, waarin menselijke individuen slechts een chip zijn.

De hele geschiedenis vanaf de eerste mens of het eerste leven dat wij kennen, kan dan vervolgens worden voorgesteld als een proces van toenemende efficiency van dit systeem door middel van vier basale methoden (componenten?):

1. het toenemen van het aantal processoren
2. het toenemen van de variëteit van de processoren

3. het toenemen van het aantal relaties tussen de processoren en
4. het toenemen van de vrijheid van uitwisseling (beweging) in de relaties.

Natuurlijk zijn er tegenspraken tussen deze vier componenten (meer variëteit beperkt de vrije verbinding ertussen).

Aan de hand van deze methoden zijn er vier hoofdfasen:

1. in vergelijking met slimme dieren kunnen mensen cognitief samenwerken (data processing network) en daarmee andere soorten gaan overheersen (cognitieve revolutie)
2. in de verovering van de wereld in verschillende klimaat zones een explosie van culturele werelden (toename variëteit: Europese en Chinese homo sapiens, zonder onderlinge verbinding)
3. door middel van de schriftcultuur en uitvindingen als geld tot aan het begin van de wetenschappelijke revolutie en de verovering van Amerika in 1492 intensiveren de onderlinge relaties en ontstaat de droom van een wereld
4. vanaf 1492 helpen democratie, wetenschap en vrije markt het daadwerkelijk tot stand komen van een data processing system.

Waar we naar onderweg zijn (volgens dataïsten) is een nog efficiënter data-processing system (dankzij AI en biologie), the-internet-of-all-things en daarmee zal *Homo Sapiens* verdwijnen (zie p. 440-444).

Zo, dat staat er maar weer.

Terwijl ik het college A&O van donderdag over Thompson (1967) en Mintzberg (1980) mag gaan voorbereiden, is dit één van de contexten van waaruit je naar het ontwerp van duurzaam functionerende organisaties kunt kijken. Geen twijfel over mogelijk dat veel organisaties nu zich voorbereiden op de digitale transformatie, naar het (kunnen blijven) functioneren in een economie waarin elke klant door middel van een enkel product (zoals de I-phone) een leverancier van gegevens is die zelf de grondstof (opgeslagen in databases) voor een explosie van eraan hangende services ('servitization') is. Ook wel de platform revolutie genoemd (Parker; in NL verscheen zojuist Molenaar's *De kracht van platform strategie*).

Wordt tijd voor een nieuw onderzoeksproject hoe de cybernetische ontwerpbenadering van structuren zich verdraagt met die platform revolutie (gezamenlijk traject van dag- en avondstudenten bk die zo aan hun masterthesis werken; ligt al in de week bij Jan A).

Invalshoek: mediating technology (zie Thompson, 16, 17; en Christensen bij chronische ziekten; Bloem en ParkinsonNet waarin weer geïnvesteerd wordt door de health dochter van Google en zo zie je de ontvouwing van de wereld die Harari schetst voor je).

Trump is inderdaad uit het klimaatakkoord gestapt.

1 juni

Data. Databases. Dataïsme.

Let op:

Fake data

Contaminated data (vervuild)

Real data.

Vraag of de media waarmee data verzameld, bewerkt etc. worden (Floridi) stabiel en betrouwbaar, veilig en gebruiksvriendelijk, technisch in orde etc. zijn

2 juni

Begonnen met bijwerken van gemaakte aantekeningen voor de Kroniek tussen 1 maart en 31 mei. Goed om bovenstaande aantekeningen van dit jaar nog eens door te lezen en te ontdekken dat ik al eerder een model maakte voor het vraagstuk van analyse en ontwerp in de digitale transformatie ruimte.

6 juni

DE ECB moet vandaag beslissen over het redden van Banco Popular, de zes grootste Spaanse bank (12.000 mensen, 1.900 filialen) die op omvallen staat. Ze hebben een verlieslatende vastgoed- en hypotheekportefeuille van 36 miljard, de bank zelf is inmiddels nog maar anderhalf miljard waard. Spaarders halen hun geld weg.

Eerste keer ook dat de nieuwe regels voor steun aan banken gelden. Aandeelhouders (als er nieuwe aandelen worden uitgegeven) en obligatiehouders (als er wordt afgeschreven) moeten meebetalen aan de verliezen voordat ECB kan gaan helpen. Miljarden nodig.

Meer Zuid-Europese banken komen de crisis moeilijk te boven. De economieën in Griekenland, Italië, Spanje en Portugal herstellen moeizaam en kampen met sterk verzwakte banken. In Italië is recent Monte Dei Paschi, de oudste bank ter wereld, met kunst- en vliegwerk overeind gehouden.

De kabinetsformatie (zie uitslag 15 maart) is nog steeds niet gelukt. Na 83 dagen. Herman Tjeenk Willink (inmiddels 75) is weer van stal gehaald en mag het opnieuw proberen. Hij begint met het geven van een college over wat op dit moment de grote kwesties (vergrijzing, milieu, zorg, vluchtelingen, arm en rijk) zijn waar de politiek in elk geval meer voor nodig heeft dan een dicht getimmerd kabinetsakkoord.

7 juni

‘De voormalige kasbeheerder van woningcorporatie Vestia moet een schadevergoeding van 11,5 miljoen euro betalen aan Vestia wegens smeergeld. Dat heeft de rechter bepaald in het proces van Vestia tegen de oud-werknemer.

Marcel de Vries was de financiële man bij de woningcorporatie. Tussen 2002 en 2011 kocht hij via een tussenpersoon rentederivatenccontracten bij banken, met een totale waarde van 24 miljard euro.

De banken betaalden de tussenpersoon fees, een premie voor het aanbrengen van de rentecontracten. De tussenpersoon betaalde een deel van het geld als smeergeld door aan De Vries. In totaal ontving De Vries ruim 10 miljoen euro aan betalingen. Onrechtmatig, oordeelde de rechter.’ (NOS)

8 juni

Gevalletje voor het A&O college vandaag over structuurontwerp:

ABN Amro heeft het onderzoek naar gesjoemel met handtekeningen door hypotheekadviseurs afgerond. Daaruit blijkt dat 114 van de ruim 850 adviseurs wel eens handtekeningen van klanten kopieerden om een hypotheekaanvraag sneller af te ronden.

De fraude kwam in november aan het licht. Enkele adviseurs zijn ontslagen of herplaatst. Anderen zijn berispt en moesten hun prestatiebonus over 2016 inleveren.

De vervalsingen werden gedaan vanwege veranderingen in de hypotheekaanvraag. Om die te mogen doorvoeren, was opnieuw de handtekening van de klant nodig.

Verkoopdoelen

Volgens ABN Amro zijn er drie oorzaken waardoor zoveel adviseurs de fout in gingen. Het proces voor een hypotheekadvies was te complex, waardoor er vertragingen in de aanvragen ontstonden. Om het proces te versnellen werden soms handtekeningen gekopieerd.

Daarnaast stonden de adviseurs onder druk om te presteren, stelt de bank. Er werd stevig gereorganiseerd waardoor adviseurs vreesden voor hun baan. Wie zijn verkoopdoelen niet haalde, kreeg daar een aantekening van.

Als derde kwamen klachten van adviseurs niet voldoende bij leidinggevenden terecht. Er was een te grote afstand tussen de bedenkers van het hypotheekbeleid en de adviseurs.

Ik begrijp het dilemma waarvoor wij onze adviseurs hebben geplaatst.

Frans van der Horst, ABN Amro

ABN Amro zegt dat elke gekopieerde handtekening er een te veel is, maar heeft ook begrip. "Gezien hoe complex wij het hebben gemaakt voor onze mensen, begrijp ik het dilemma waarvoor wij onze adviseurs hebben geplaatst", zegt Frans van der Horst van ABN Amro. "Wij als organisatie hebben daarbij ook verwijtbaarheid aan ons kleven."

De bank heeft veranderingen doorgevoerd die moeten voorkomen dat het opnieuw gebeurt. De bank benadrukt dat klanten nauwelijks nadeel hebben ondervonden van de fraude. In drie gevallen was er schade van minder dan 1000 euro. De bank heeft die klanten gecompenseerd. (bron: NOS)

13 juni

Accountants willen stoppen met het controleren van de topinkomens in de publieke sector. De regelgeving is te complex: 'Alle bonnetjes moeten drie keer omgedraaid worden'. Grote vraag: wie heeft die regelgeving in elkaar gezet en waarom moest die zo ingewikkeld worden? 180.000 is toch niet zo'n moeilijke norm om binnen te blijven?

Ik denk toch dat accountants zelf ook wel betaald advies hebben uitgebracht over die regelgeving (rekening houdend met de talloze uitzonderingssituaties die op termijn voor extra flexibiliteit op de arbeidsmarkt zouden kunnen zorgen). Is ook de regelgeving in de boekhoudingen waar die topinkomens in verantwoord moeten worden niet zelf mede debet aan die ingewikkeldheid van de top inkomens regelgeving (lees: aan de mogelijkheden om ermee te sjoemelen)? En wat hebben accountants zelf bijgedragen aan het steeds ingewikkelder maken van de regels voor financiële verslaglegging?

Het zou me niet verbazen dat dit een tactische zet is van belangenorganisaties samen (werkgevers en hun adviseurs) om van de regeling af te komen....

Reorganisatie Nationale Politie: 12 Commissarissen van de Koning schrijven brandbrief. Het politieloze platteland is een luilekkerland voor criminelen. Foutje in het ontwerp om politiebureaus te sluiten en mensen en materieel te verplaatsen? Lijkt erop.

Is naar aanleiding van een van de rapporten die opgesteld worden in de lopende Evaluatie Politiewet.

DNB vindt dat het zo goed gaat met de Nederlandse economie (groei + 2,5%) dat de lonen best mogen stijgen (ook om de lage inflatie eindelijk omhoog te krijgen). Omdat de prijzen toch wel laag blijven stellen consumenten hun bestedingen uit....

Tjeenk Willink's poging om een meerderheidskabinet VVD, CDA, D66 en GL te vormen is gisteravond mislukt. GL schijnt niet mee te willen op een migratie voorstel (en krijgt de zwarte piet omdat Klaver eerder daar wel mee akkoord leek te willen gaan en zijn standpunt wijzigde. Wordt gezegd).

Filosofie bestaat (verder) omdat mensen bereid zijn die filosofische taal te belichamen. Filosofie dijt in bepaalde perioden uit en krimpt in andere tijden weer in door het aantal lichamen dat bereid is zich met filosofie bezig te houden. Zich filosofische taal eigen maakt en die aan het vermogen tot omgangstaal toevoegt. En zich in die taal uitlaat, zich uiteenzet met vraagstukken waar die filosofische taal een rol in kan spelen.

Hoe kom ik nu 's ochtends vroeg, om tien voor zes bij het ontwaken, op zo'n idee?

Is dat het gevolg van een paar dagen rust in het denken en van het verwerken van bijvangst tijdens het niets doen: het lezen van interviews met de postmoderne existentialistische exhibitionist René te Bos en met de cultuurscheppende naar de Ander (de vrouw, het dier) reikende burger Ton Lemaire in VN.

Beide schrijvers van niveau, belichamen filosofie in totaal verschillende leefstijlen. Spreken ongetwijfeld verschillende mensen aan. Je kunt er van alles van vinden. Hun biografie speelt ongetwijfeld mee in wat zij zelf aan die filosofische taal hebben, hoe ze zichzelf ermee vormgeven.

En van de aandacht die Ger Groot trekt met zijn *De geest uit de fles* (inclusief website met materiaal). Een volstrekt nieuw verpakte geschiedenis van de filosofie die voor weer nieuw (en oud) publiek de taal ontsluit die ze al dan niet aan hun repertoire waarmee ze zich in de wereld oriënteren, kunnen toevoegen. Honger stilt naar voeding.

En filosofie voedt mensen al sinds de Oudheid. Tiro, privé secretaris van Cicero, zegt in *Dictator* van Robert Harris (2015; het derde deel van zijn trilogie over het leven van Cicero, na *Imperium*, 2006 en *Lustrum*, 2009) over de vijftien laatste jaren van Cicero (106-43 vC) dat hij zich er niet op beroemt filosoof te zijn maar wel weet dat iets wat zijn toppunt bereikt lijkt te hebben, in alle zekerheid al met zijn vernietiging bezig is. In dit geval het eerste triumviraat van Caesar, Crassus en Pompeius. *Dictator* is overigens historische fictie op zijn best, het op de wijze van deze tijd (literaire thrillers) binnenhalen van nog steeds relevante inzichten in hoe mensen eerder samen leefden in turbulente tijden en met externe en interne machtsstrijd.

De uitspraak van Tiro duidt op wat filosofie niet is: louter op bewijsbare (logische of empirische) argumenten gebouwde redeneringen. Goede filosofie als taal in bovenstaande zin, belichaamd door historische mensen in specifieke tijden en op bepaalde plekken, gaat juist – met alle prudentie die dat vergt van degene die zich wil uitspreken (en dat is al moeilijk zat) – ook over het nog onbewijsbare, maar wel voor beslissingen relevante. Over het nog ondoordringbare dat er wel is en een invloedsfactor is. Dus ligt de filosofische taal tegen alle levenssferen aan, zonder daarmee samen te vallen; bijvoorbeeld met de politiek waarin de vraag gesteld wordt 'hoe samen te leven' (waarover Cicero ook al een traktaat schreef *De re publica*, een alternatief voor Plato's *De staat*).

15 juni

Werkloosheidscijfers: 5% (456.000). Jongeren onder de 25: 9%, maar wel sterke daling in de afgelopen maand (nu nog 122.000, in 2013 nog 186.000).

20 juni

NOS

De persoonlijke informatie van bijna 200 miljoen stemgerechtigde Amerikanen heeft voor iedereen toegankelijk op het internet gestaan.

Het enige wat iemand nodig had om de informatie te vinden, was een internetverbinding en het specifieke webadres. Dat [meldt](#) beveiligingsonderzoeker Chris Vickery van UpGuard, die vaker dit soort zaken heeft ontdekt.

De informatie, totaal 1100 GB, stond op een gehuurde server van Amazon en was niet met een wachtwoord beveiligd. Inmiddels is dit aangepast.

Het ging onder meer om geboortedata, adressen, telefoonnummers en politieke voorkeuren.

De informatie is afkomstig van het marketingbureau Deep Root Analytics, dat deze informatie verzamelde in opdracht van de Republikeinse partij.

Overtuigingen

De informatie kon worden gebruikt om bijvoorbeeld te zien hoe kiezers aankeken tegen wapenbezit, stamcelonderzoek en abortus. Ook was er informatie over iemands geloofsovertuiging en etniciteit bekend. De gegevens komen uit diverse bronnen, van politieke organisaties tot internetforum Reddit.

"We nemen alle verantwoordelijkheid voor de ontstane situatie", zegt de oprichter van Deep Root Analytics tegen techsite [Gizmodo](#). "Voor zover we nu kunnen zien denken we niet dat we zijn gehackt."

In Amerika is het heel gebruikelijk dat er veel informatie wordt verzameld over kiezers, maar die hoort heel goed afgeschermd te worden.

In december vorig jaar [stuitte](#) beveiligingsonderzoeker Vickery op de gegevens van 191 miljoen Amerikanen. Het ging toen om 300 GB aan gegevens en het was onduidelijk van wie de database was.

21 juni

Het organisatievraagstuk bij de Belastingdienst wordt vandaag weer meer openbaar. Een duidelijk geval (controles) van zowel onvoldoende adaptatie als realisatie, dus symptoom van een structuurprobleem (inrichtingsregelen). Waarvan wordt gezegd dat een tekort aan mankracht de oorzaak is. Met aanzienlijke gevolgen voor ons allemaal: jaarlijks 250 miljoen minder te besteden (bijv in de zorg). Maar let op: de Bd krijgt jaarlijks 158 miljoen extra om dit doel te realiseren en slaagt daar niet in. Dus kost dit ons per saldo geld.

(NOS) De Belastingdienst haalde de afgelopen vier jaar bijna een miljard euro minder op aan belastingcorrecties dan beoogd. De fiscus voerde sinds 2012 extra controles uit, maar door een gebrek aan mankracht waren dat er wel veel minder dan gepland.

Dat blijkt uit interne stukken van de Belastingdienst die zijn onderzocht door platform voor onderzoeksjournalistiek Investico. Dat dwong de Belastingdienst met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur de stukken openbaar te maken.

Sinds het regeerakkoord van 2012 krijgt de Belastingdienst ongeveer 158 miljoen euro per jaar extra om meer controles uit te voeren. De fiscus hoopte tot 2016 ongeveer 2 miljard euro op te halen, maar het is blijven steken op ruim 1 miljard.

De controle bij zowel particulieren als bedrijven ging minder goed dan gewenst. In 2016 werden bij bedrijven 9000 minder controles gedaan dan in 2012, terwijl de insteek was er jaarlijks 5.000 meer te doen.

Economie!

(NOS)

Nederlandse koopwoningen waren in mei 2017 gemiddeld 7,8 procent duurder dan in dezelfde maand vorig jaar. Dat is de sterkste stijging van de huizenprijzen sinds maart 2002. Dat blijkt uit een analyse van de prijsontwikkeling van bestaande koopwoningen in Nederland, van het CBS en het Kadaster. De stijging van de huizenprijzen begon in de zomer van 2013.

Het prijsniveau nu ligt 7,6 procent lager dan op het hoogtepunt in augustus 2008. Vergeleken met het dieptepunt in juni 2013 is de gemiddelde huizenprijs 17,7 procent hoger.

In de eerste vijf maanden van dit jaar zijn bijna 93.000 huizen verkocht. Dat is bijna een kwart meer dan in dezelfde periode van 2016.

AEX op 520, Dow Jones op 21.467 en olie \$ 46

Zorg (en de strategie?)

(NOS)

Eerstehulpafdelingen die zo vol raken, dat ze tijdelijk geen patiënten meer opnemen. Dat speelde vorig jaar in de Randstad, maar inmiddels melden bijna alle regionale netwerken voor acute zorg soortgelijke problemen met overvolle eerstehulpdiensten.

Dat blijkt uit rapportages die de elf regionale organisaties voor acute zorg naar minister Schippers hebben gestuurd. Door de toenemende vergrijzing en de veranderingen in de ouderenzorg verwachten ziekenhuizen dat de problemen in de toekomst alleen maar toenemen.

Patiëntenstops

Door overbezetting en personeelstekorten voeren eerstehulpdiensten bijvoorbeeld langere patiëntenstops in. In de regio Midden-Nederland gebeurde dat bijvoorbeeld in de eerste vier maanden van 2017 al 215 keer. Een patiënt moet dan uitwijken naar een ziekenhuis in de buurt. De netwerken benadrukken dat mensen in levensgevaar uiteraard altijd terecht kunnen. Vorig jaar trok de regio Amsterdam aan de bel over personeel- en beddentekort op de eerstehulpdiensten. Nu geven alle regio's dus aan dat de druk op spoedzorg te groot wordt, afgezien van Twente en Groningen.

Verstopping

De problemen ontstaan vooral doordat steeds meer ouderen zich melden bij de spoedzorg, maar ook doordat ziekenhuizen patiënten moeilijk kunnen doorsturen. Dat heeft te maken met een tekort aan verpleeghuisbedden en thuiszorg buiten het ziekenhuis. De ouderen blijven dus langer dan nodig. Door die hogere instroom en lage uitstroom ontstaat 'verstopping'.

Uit onderzoek blijkt ook dat 61 procent van de ouderen achteraf gezien op een andere, meer passende manier zorg had moeten krijgen, bijvoorbeeld door verpleeghuis- of wijkzorg.

Meer samenwerken

Minister Schippers schrijft de Tweede Kamer dat er regionaal veel initiatieven worden genomen om de problemen te ondervangen. Toch roept ze partijen over de hele zorglinie op om nog meer met elkaar samen te werken.

Ook verzoekt ze zorgverzekeraars "om expliciet te sturen op goede coördinatie van de soepele doorgeleiding van kwetsbare ouderen in de acute zorgketen, of door te voorkomen dat zij hierin terechtkomen".

Een regionale denktank voor acute zorg, waarin ziekenhuizen, gemeenten, deskundigen en huisartsen zitten, vindt dat alleen personeel opleiden niet meer genoeg is. Alle partijen moeten beter samenwerken, is het idee, zodat ouderen in een aantal gevallen goede en passende zorg dichterbij huis moeten krijgen, in plaats van dat ze op de spoedeisende hulp terecht komen.

Landelijk zorgnummer

Ook moet duidelijker waar je voor welke zorg naartoe moet. Nu is dat lastig voor een patiënt, die een keuze moet maken tussen wijkverpleging, een verpleegvoorziening, een huisartsenpost of een eerstehulp post.

Door bijvoorbeeld een landelijk zorgnummer in te voeren, moet het makkelijker worden om dat te bepalen. Op dat nummer kunnen deskundigen snel vaststellen waar iemand de meest passende zorg kan krijgen.

27 juni

(NOS) Minister Plasterk zet de modernisering van de Basisregistratie voor Personen in de ijskast. Hij meldt aan de Tweede Kamer dat er vanwege diverse problemen een periode van bezinning komt. Pas daarna wordt besloten hoe het verder gaat. Plasterk sluit daarbij niets uit. Volgens hem is een definitief besluit pas mogelijk als onderzocht is of er een goed alternatief is.

Het is niet voor het eerst dat er problemen zijn rond het project. Plasterk zegt dat de operatie inhoudelijk, technisch en organisatorisch complex is.

De direct betrokkenen hielden rekening met een vertraging van zo'n vijftien maanden en een extra kostenpost van 17 miljoen euro. Het Bureau ICT-toetsing (BIT) gaat uit van een vertraging van bijna drie jaar. Het schat de kosten om het systeem af te maken op 50 miljoen. Het BIT vraagt zich nu af of de risico's en de kosten van de operatie wel opwegen tegen de verwachte voordelen en adviseert een periode van bezinning. Plasterk neemt dat advies dus over.

Drie deskundigen moeten de bezinning 'uitvoeren'. Ook gemeenten en afnemers zijn erbij betrokken. Ze moeten hun rapport begin volgend jaar klaar hebben.

28 juni

Op de 103^e dag van de kabinetsformatie gaat Zalm verder waar Tjeenk Willink ophoudt. Een kabinet van VVD, CDA, D66 en CU (Schouten op Financiën?) is in de maak. Met slechts 76 zetels, dus een sterke rol voor de oppositie. Daarin neemt Asscher (PvdA, demissionair SoZa) het nu al (nieuwe begroting moet er in september liggen) op voor de stakende PO docenten die minder werkdruk (op het kind toegesneden onderwijs, administratie) en meer salaris willen. 'Er is economische groei en er is meer geld'.

Ik heb in het voorlopig laatste college A&O voor groep 47 (Utrecht) vorige week de term 'Big Data efficiency' – in aanvulling op Resources efficiency en Flow efficiency, zoals onderscheiden in Christis et al – gelanceerd. Wat er moet gebeuren is dat we sectoraal onderzoek moeten gaan doen hoe we conceptueel de onderliggende structuurbenaderingen cybernetisch (P>V; dempen en regelen) aan deze bijzondere ontwikkelingsfase van organisaties (Digitale transformatie; platformorganisaties) kunnen vastmaken. En op die wijze de relevantie van het structuurdenken kunnen blijven aantonen.

Leverde mij van een van de studenten, controller in een ziekenhuis, al informatie op over stimuleringsfondsen in de ziekenhuizen om die Big Data revolutie handen en voeten te geven (VIPP, Versnellingsprogramma Informatie uitwisseling Patiënt en Professional, € 75 miljoen).

De rol van de patiënt in het eigen zorgproces verandert. De patiënt zal steeds meer een partner worden voor zorgprofessionals en het ziekenhuis met ICT als aanjager. In de visie [Zorg voor 2020](#) heeft de NVZ de trends 'de patiënt als partner' en de 'ICT zorgt met u mee' als een van de belangrijkste ontwikkelingen benoemd. Met het Versnellingsprogramma Informatie-uitwisseling Patiënt & Professional (VIPP) gaan ziekenhuizen en instellingen voor medische specialistische zorg hier invulling aan geven. Het uitgangspunt is: in 2020 hebben alle Nederlanders digitaal toegang tot hun eigen medische gegevens.

Het VIPP-programma is ontwikkeld door de NVZ, in samenwerking met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). In de miljoenennota van 2016 reserveert de minister een bedrag van 105 miljoen euro voor het versnellingsprogramma. De uitwerking van het VIPP-programma is op 21 december gepubliceerd in [de Staatscourant](#). Het programma loopt tot eind 2019.

Bron NVZ

Heb dit idee ook al gedeeld met Herma en Armand en met Jan en Jac. Moet in A&O voor groep 49 een toepassingscollege gaan opleveren (ter vervanging van het college innovatie/Christensen, maar wel doorborend op disruptieve innovatie in de zorg).

Vanochtend onderstaand artikel over natural drift versus natural selection uit 1998 via Academia gelezen. Over de rol van metaforen tussen wetenschap en culturele en sociale praktijk. Vooraankondiging ook, lijkt het van de practice theory turn. Ik ben en blijf een 'cognitivist' in dat schema van 20 jaar geleden.

Met deze notities, na een paar rustdagen en een week of vijf bijna geheel en al aandacht aan de A&O colleges, ben ik weer terug in mijn project. Dat afgerond moet worden.

Al wel even gekeken naar de wijze waarop Ger Groot bij zijn nieuwe boek *De geest uit de fles* (Lemniscaat, juichend besproken) een website heeft met allemaal filmpjes bij de verschillende hoofdstukken van de volstrekt nieuwe presentatie van de geschiedenis van de filosofie. Ik hoef daar alleen nog maar naar te verwijzen, waar dat van toepassing is. En kan me concentreren op materiaal dat daar nog niet te vinden is, maar wel in mijn hoofdstukken of in de kroniek ter sprake komt.

Ontwerpkwestie van mijn website zal ook zijn hoe ik dat als een platform kan inrichten, waar meerdere aanbieders van (filosofische) tekst en beeld en meerdere vragers van informatie over denken in de actuele tijd (Watiknietbegrijp) bij elkaar gebracht worden.

Want we zitten nou eenmaal volop in de fase van wat Thompson in 1967 al de mediating technology heeft genoemd (Christensen/Bloem/Parkinsonnet/Google zorgdochter). Zie ook wat Birgit en Binnestadservice nu neerzetten als goederenhubs, met een (Noors) technologisch platform eronder MixMoveMatch van Marlo.

Ook interessant.

we discuss below, the role played by metaphors can be interpreted as even more pervasive and meaningful.

THREE HISTORICAL PERSPECTIVES
OF SCIENTIFIC INQUIRY

In order to understand the role of metaphors in science, we develop a conceptual framework in which we define three scientific perspectives, that have acquired a preponderant role at different times in the history of Western science. We refer to them as: Pre-Modern, Modern, and Post-Modern conceptions of science. Under the Pre-Modern and Modern conceptions, metaphors are seen as characteristics of language alone, a matter of words rather than thought (see Lakoff & Johnson 1980). Metaphors become relevant to science only under the Post-Modern perspective that explicitly incorporates the cultural circumstances under which scientists work. In order to arrive at this stage, we will briefly describe each of these three historical perspectives. We illustrate them in Figure 1 by presenting the example of a scientist that studies a hummingbird visiting a flower.

We conceive these perspectives not as discrete moments of scientific work, which exclude or replace each other, but rather represent different and often complementary approaches. Neither do they represent distinct historical periods or exhaust all the complexity of scientific approaches. Instead, they are specifically intended to provide a conceptual platform for analyzing the meaning of metaphors in the practice of science.

1) *Pre-Modern science: From the ancient texts to the observation of the natural world*

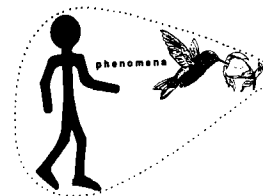
As illustrated in Figure 1a, the Pre-Modern approach to science puts its emphasis on the natural objects that are being observed (hummingbird and flower), and little or no

Three scientific perspectives

a Pre-Modern

b Modern

c Post-Modern

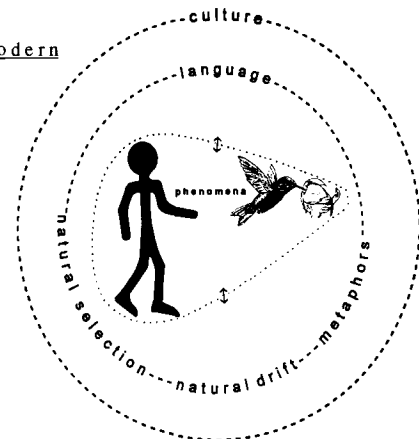

Fig. 1: We define three scientific perspectives that have acquired preponderance in different moments in the history of Western science. a) Pre-Modern, represents the emphasis on observation of the natural world started by scholars toward the end of the Middle-Ages. b) Modern, includes the scientist, who no longer perceives natural beings or processes in themselves but rather as *phenomena* represented in his/her mind, that may or may not correspond with the "external" material world. c) Post-Modern, emphasizes the influences of the social and cultural context upon scientific observations and explanations. The small arrows denote the bi-directional character of these relations, because the scientist affects, in turn, his or her cultural environments. Language and its metaphors, such as *natural selection* and *natural drift*, are key elements in these reciprocal influences between scientists, their society and culture.

Tres perspectivas científicas que han adquirido preponderancia en distintos momentos en la historia de la ciencia occidental. a) Pre-Moderna, representa el énfasis en la observación del mundo natural iniciado a fines de la Edad Media. b) Moderna, incluye al científico quien ya no percibe ni explica seres o procesos naturales en sí mismos sino *fenómenos* representados en su mente, que pueden o no corresponderse con el mundo material "externo". c) Post-Moderna, enfatiza las influencias de los contextos sociales y culturales sobre las observaciones y explicaciones del científico. Las flechas destacan el carácter bidireccional de estas relaciones, en que el científico afecta a su vez su medio cultural. El

3 juli 2017 (week 27)

Ik had al zo'n gevoel, en jawel, bij het nakijken van de eerste pagina van deze Kroniek (week 28, 9 juli 2012) blij ik op de kop af zes jaar aan deze kroniek te werken.

In de afgelopen dagen heb ik veelvuldig nagedacht over hoe je het schrijven aan zo'n kroniek stopt. Gewoon stoppen, natuurlijk. Dat weet ik ook wel.

Maar moet dat niet met krachtige woorden die uitdrukken wat dat nou allemaal voor zin heeft gehad? Wat de schrijver, terugkijkend op *Watiknietbegrijp* en op de 'sidebar' ervan, deze Kroniek 2012-2017, voor conclusies trekt, alles met elkaar overziende?

Ik zoek die woorden wel, maar verwerp er evenzovele als ik vind, na ze een tijdje door mijn mond te hebben laten rondwentelen. Ze worden ook voortdurend beïnvloed door waarnemingen: hoe de kinderen (jong volwassen mensen met een opvatting over de wereld waarin ze leven) praten over hun hulp aan migranten op Lesbos tijdens hun verblijf daar, waarnemingen in het medisch centrum en in het ziekenhuis waar ik een vriend naartoe breng, waarnemingen op de bruiloft van mijn nichtje en de gesprekken daar met familie – en op grond daarvan verander ik mijn keuze van de woorden weer.

Zo blijven er nooit woorden over die volledig passen bij de voorstelling die ik zelf van die afsluiting maak. Maar aangezien ik alleen die voorstelling heb, die nooit zichzelf aan anderen zal tonen, doe ik het met de woorden die ik overhoud.

Van woorden-over-de-wereld naar met-woorden-in-de-wereld.

Dat is de afgelegde weg in de jaren dat ik de hoofdstukken schreef en de Kroniek vulde.

Nu staan de teksten na en naast elkaar.

Ze kunnen opengeslagen worden door iedereen, inclusief door mijzelf. Voor mij ligt dan wat ik niet begrijp, vast, op papier, niet te ontkennen door welke tijdelijke stroom van gedachten die ik nu heb, ook.

Wat kan ik ter verdediging van die teksten aanvoeren?

Om iets te kunnen 'weten' over leven, samenleven en organiseren heb ik gebruik gemaakt van kunstmatige talen (filosofie, sociologie etc) die zijn toegevoegd aan mijn omgangstaal. Talen om veel van wat ik van huis uit niet meekreeg als ervaringswereld, in de vreemde wereld tegenover mij te kunnen ontsluiten. Daardoor kan ik me daarover met anderen in een steeds internationalere wereld, verstaan. Maar waarmee ik die wereld ook opnieuw kan begrenzen. Want net zoals mijn thuisbasis slechts 35 km verder ligt dan mijn geboortedorp (wat nog steeds voor de meeste NL'ers lijkt te gelden), zie ik nu in dat deze uitgebreide taal hét middel geweest is om er niet zelf in die vreemde wereld op uit te hoeven gaan. Wat vreemd is kon talig binnengehaald en tevens als vreemd op afstand gehouden worden. Zeer functioneel. Maar wat binnenkwam moest wel aan méér voldoen dan aan mijn eigen subjectieve normen, aan biografische details van mijn eigen leven, moest 'objectief' kunnen zijn, niet in de vorm van het gedistantieerde, niet ermee resonerende, maar juist als met het eigene ervan verbonden, denken.

Bij elkaar opgeteld (zoals in deze teksten te zien) is dat de postzegel, de bekrompenheid die ik niet weet te overstijgen. Ik weet dat anderen in staat zijn om vele malen opener met alle verschillen in deze wereld om te gaan. Dan kies je voor een internationale carrière of voor activisme in andere landen, waar je deel uit gaat maken van de daar heersende cultuur, economie, politiek. Ik weet ook dat ik daar niet toe in staat ben, dat déze manier (open in de beperkingen van een vorming door middel van taal in de geest) mijn best mogelijke is. Nog niet uitontwikkeld, maar wel – definitief – binnen niet verder te verleggen grenzen.

Ik heb nog een week om dit verder te preciseren: ik ben na die zes jaar op een verrijkt uitgangspunt teruggekeerd en aanvaard alle beperkingen daarvan, die ik (pijnlijk genoeg, ik kan nog steeds een beter zelf voorstellen) dankzij dit traject ook in alle scherpheid voor me zie. In het laatste hoofdstuk 15 wil ik dat proberen scherp te articuleren.

6 juli

Gisteren: toenemende onzekerheid en eigen risico in de grote middenklasse, minder buffers, snellere daling wanneer er problemen zijn, toenemende politieke instabiliteit (want dan kies je ook niet meer voor een van de vele middenpartijen die nu de dienst uitmaken)

(NOS) De overheid moet zorgen voor meer vaste arbeidscontracten, meer investeren in bijscholing van werknemers, meer rekening houden met de middenklasse in de belastingwetgeving en gezinnen beter ondersteunen. Dat is de conclusie van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) in het rapport *De val van de middenklasse?*

De flexibiliteit op de Nederlandse arbeidsmarkt is doorgeschoten, stelt de WRR. Geen van de landen om ons heen heeft zo veel zzp'ers (zelfstandigen zonder personeel) en zo veel mensen met een tijdelijk contract. Deze aantallen dalen nog niet, ondanks het economisch herstel. Tegelijkertijd heeft de overheid het vangnet van de verzorgingsstaat flink verkleind in de afgelopen jaren. De WRR pleit niet voor een terugkeer naar een uitgedijde verzorgingsstaat, de baan voor het leven of het traditionele kostwinnersgezin. Wel voor minimumtarieven voor zzp'ers en collectieve arbeidsongeschiktheidsverzekeringen.

Vaste vs. flexibele banen in middengroep

Contract	2003	2015
Vast	74	62
Flexibel	25	37

De WRR hanteert het gestandaardiseerde inkomen: het netto besteedbaar inkomen na afdracht van belasting en premies en gecorrigeerd voor verschillen in de samenstelling van het huishouden. Het gaat dan om de groep mensen die tussen de 15.000 en de 50.000 euro te besteden heeft.

In deze laatste berekening behoort 82 procent van de Nederlandse bevolking tot de middeninkomens, 12,5 procent tot de lagere inkomens en 5,4 procent tot de hogere inkomens.

Zie de eerder gemaakte aantekening over het hiernavolgende onderwerp.

(NOS) De vernieuwing van het voormalige bevolkingsregister, de Basisregistratie voor Personen (BRP), wordt stopgezet. Het project wordt veel te duur en loopt zo'n grote vertraging op dat minister Plasterk geen andere oplossing ziet dan een einde te maken aan het plan.

De minister van Binnenlandse Zaken sprak (gisteren) in de Tweede Kamer van een "treurige conclusie". Vorige week had Plasterk de modernisering van de basisregistratie nog in de [ijskast](#) gezet. Uit [onderzoek](#) was duidelijk geworden dat het project een vertraging zou oplopen van bijna drie jaar. De kosten zijn inmiddels al zo'n 90 miljoen euro, bevestigt een woordvoerder.

Het plan was om een systeem te maken waar alle overheidsinstanties 24/7 de meest recente persoonsgegevens, zoals naam en verblijfplaats direct en online kunnen opvragen. Het gaat dan om het Rijk, de gemeenten, de Belastingdienst, het UWV en DUO voor de studentengegevens. Nu sturen gemeenten maar één keer per dag nieuwe registratiegegevens door aan het bevolkingsregister. Het project kampt met grote ICT-problemen.

(NOS) Nederlandse Zorgautoriteit slaat alarm (5 juli)

Het is alle hens aan dek in de strijd tegen wachttijden in de zorg, zegt de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa). Patiënten moeten steeds langer wachten voor specialistische zorg in het

ziekenhuis, staat in een rapport van de NZa. Die wachttijd kan inmiddels oplopen tot wel 48 weken.

Het gaat hierbij om de wachttijd tussen het bellen van de patiënt voor een eerste afspraak tot terechtkunnen voor de afspraak. Pas daarna wordt een behandeling gepland.

In alle regio's komt voor veel specialismen overschrijding van [de afgesproken norm](#) voor, maar in Groningen, Friesland en Drenthe zijn de meeste problemen. Daar is een oplopend tekort aan medisch personeel, terwijl er juist steeds meer ouderen wonen die zorg nodig hebben. ()

Bij de problemen speelt ook de toestroom van ouderen op de eerste-hulpafdelingen een rol. Doordat meer personeel nodig is voor de SEH, kunnen minder mensen voor de 'planbare' zorg worden ingeroosterd. Bovendien liggen ouderen soms onnodig lang in het ziekenhuis, omdat er nog geen goede zorg thuis is.

De zorgautoriteit roept aanbieders en verzekeraars op snel iets aan de situatie te doen. Zij moeten stoppen met naar elkaar wijzen, en in het belang van de patiënt oplossingen zoeken, vindt de NZa. Ook moeten patiënten beter worden geïnformeerd over zorgbemiddeling als ze op een wachtlijst komen.

De NZa zegt daarnaast dat voor ziekenhuizen meer winst te behalen valt uit het doorverwijzen van patiënten naar zelfstandige behandelcentra of de huisarts en andere eerstelijnszorg. Bovendien wil de zorgautoriteit betere registratie van wachttijden. De NZa zal daar ook strenger op gaan toezien.

Dit bericht is hetzelfde als vier jaar geleden, als zes jaar geleden, als....geleden.

Naar aanleiding van het voorgaande:

Nu het nog kan voordat ik de Kroniek afsluit blijf ik de voorbeelden van hardnekkige systeemproblemen binnen slepen. Over de jaren heen bekeken zijn ze permanent en zijn ze vaker genoemd, over elk ervan zijn en worden theoretisch en empirisch verschillende proefschriften geschreven, in elk vraagstuk en/of systeemprobleem zijn gespecialiseerde instituten en experts bezig met het oplossen ervan en veroorzaken ongetwijfeld nieuwe problemen omdat ze met een deelprobleem bezig zijn.

Hun opdrachtgevers laten zich leiden door invloedrijke ideeën van invloedrijke personen. Zo is mij opgevallen dat in het zich reorganiserende en fuserende welzijnswerk, in de ambulante zorg van mensen die maatschappelijk moeilijk integreerbaar zijn (sociaal, geestelijk, lichamelijk), en in de ggz het sterke idee van systeem en leefwereld sturend is bij het bevorderen van participatie én het invoeren van zelforganisatie (à la Buurtzorg).

Hilhorst en Van der Lans werken vanuit dat perspectief en zijn invloedrijk. Oudere, gezaghebbende buitenparlementaire politici, systeemcritici die de regelzucht willen indammen ten gunste van eigen collectieve keuzen en verantwoordelijkheid.

Over die invloed van systeem en leefwereld in de zorg is wel een en ander gezegd, zie Wouter Mensink (filosoof, SCP) in Sociale Vraagstukken (platform; 30 april 2015).

Voor mij was/is het reden om Habermas (1981) er zelf nog maar weer eens op na te slaan en zijn interview met o.a. Honneth (Dialektik der Rationalisierung) uit eveneens 1981 – toen het boek nog aan zijn internationale zegetocht moest beginnen en de hiërarchie van topinterpretatoren nog niet gevestigd was – erbij te pakken (in: *Die Neue Unübersichtlichkeit*, 1985, 167-209).

Daarin legt hij niet alleen uit welke vier motieven hij had om dit boek ('Monstrum') destijds te schrijven. Maar ook wat de drie dimensies zijn in het begrip communicatieve rationaliteit:

- de verhouding van het kennende subject tegenover een wereld van gebeurtenissen en feiten,

- de verhouding van een praktisch, in interacties met anderen gewikkeld en handelend subject in een wereld van socialiteit
- en de verhouding van het op Feuerbachse wijze lijdende en gepassioneerde ('leidenschaftlichen') subject tot zijn eigen natuur, zijn eigen subjectiviteit en de subjectiviteit van anderen (185; belangrijke bladzijde!).

Zo neem ik weer een element van mijn eigen socialisatie (als socioloog, destijds) onder handen. Habermas maakt o.a. interessante opmerkingen over zijn eigen positie in vergelijking tot Adorno. En zegt (naar aanleiding van markt en staat, van politiek en economie en de culturele problematiek van die tijd) ook: Noch nie war das Luhmannsche Wort von der Ideologieplanung so wahr wie heute (p. 183).

De maatschappij, cultuur, politiek en economie, is sinds de jaren '80 zo ingrijpend veranderd dat je de houdbaarheid van Habermas' theorie nu alleen kunt testen door 'm tegen de huidige fenomenen op het niveau van interacties, organisaties en maatschappijen aan te houden.

Bijvoorbeeld de val van de middenklasse(?), wereldwijd.

En datzelfde geldt voor Luhmann's systeemtheorie.

Of voor Giddens' structuratietheorie (systeem en actor).

En als de systemen de complexiteit niet meer voldoende regelen (dempen en regelen van verstoringen) dan krijg je des te meer oog voor de verschillende typen handelen:

- degenen die uitgaan van de regels en verboden (geïnternaliseerd toezicht; de stoep is niet voor fietsers)
- degenen die uitgaan van de mogelijkheden (eerst maar eens proberen of het verbod hier gehandhaafd wordt; over de stoep fietsen is mogelijk, levert tijdwinst op (altijd haast), is nodig omdat een pakketbezorgerauto op het fietspad staat of omdat het licht te kort op groen staat; aanleidingen komen zó vaak voor dat het benutten van mogelijkheden een gewoonte wordt)
- degenen van de rotonde; voor nieuwe complexiteit in systemen die niet meer regelbaar is door (oude, onbruikbare) regels en verboden, maar ook niet mag leiden tot mogelijkheden met nieuwe risico's (zoals oudere mensen die van de stoep afgereden worden, snelfietsers die gewone fietsers omver rijden) worden nieuwe oplossingen bedacht (rotondes, zelfregelende stoplichten etc.)

Gedragverandering is nodig om een nieuw systeem optimaal te kunnen laten functioneren voor het oplossen van de nieuwe complexiteit die vergroot wordt door toenemend aantal uitzonderingssituaties die met grotere regelmaat voorkomen (dus haast zelf een eigen systeem met eigen regelmechanismen wordt)

8 juli

Habermas, *Die Neue Unübersichtlichkeit*, 1985 wordt bij verder lezen steeds (gisteren bijna niets anders gedaan) interessanter. Onder andere in relatie tot Adorno. Daarover later meer.

Vanochtend begonnen met weer een Lemmens update op Academia. eu

Dat een mooi contrast vormt qua verschuivende problematiek waar een filosoof zich mee bezighoudt tussen toen, Habermas en nu Stiegler/Sloterdijk/Lemmens.

Uit Lemmens (2016)

In closing, I would like to conclude by saying that the battle around 'cognitive enhancement' through exosomatization as propagated by transhumanism is indeed one of the crucial conflicts of our time and that its stance in this must be criticized indeed, but not in the way it has been done mostly so far by what are called 'bioconservatives', like Leon Kass, Michael Sandel, Francis Fukuyama, Bill McKibben and even continental philosophers like Jürgen

Habermas and Hans Jonas, whose either metaphysically or naturalistically informed notions of an alleged 'human nature' that should be preserved at all costs fail to acknowledge the fundamental

20

openness of so-called human nature as well as the constitutive role of technology therein, and can as such much too easily be dismissed by the transhumanist crowd. In general, it is my impression that the philosophical debate around cognitive enhancement through exo- and endosomatization, dominated largely by an analytic brand of philosophers predominantly interested in ethical and to a lesser extent (bio-) political questions, has been rather superficial up till now if only because it lacks a thorough theoretical grounding in a profound and up-to-date philosophical anthropology or should I say, after Peter Sloterdijk, radical-historical anthropotechnology (Sloterdijk 2017). In that respect, I share Stiegler's concerns and very much welcome his insistence to take serious the need to confront the transhumanist challenge and enter into a critical debate with it, armed with the weapons of a new techno-critical reason and thus based on a genuine philosophical critique, in casu from the perspective of an organological and pharmacological understanding of the human or better the 'non-inhuman' as the technical and noetic form of life that we ourselves are and are always becoming, either for the better or the worse. It is obvious that for Stiegler, transhumanism represents a powerful 'adversary', maybe even a figure of 'the enemy' which needs to be combatted – in thought that is – since it is in conflict with what he rightfully perceives as in need of the most powerful defence today and that is the future of the openness and ontological freedom of 'the human'. As such I absolutely agree with what he perceives as the negativity and the disturbing and outright dangerous nature of the characteristics he associates with transhumanism. Yet I am convinced that these do not apply to this movement *tout court* and I am sure that most representatives will not easily recognize themselves in his admittedly pejorative descriptions, which present it as a rather univocal and one-dimensional enterprise. But this is certainly not the case in my opinion, despite the pertinence of many of Stiegler's observations. It is also in itself a movement that is pervaded by antagonistic tendencies as I have hoped to convey, to my own amazement by the way since I agree with Stiegler that in the final analysis it mostly distracts from the real issues involved in the current phase of exosomatization within the age of the Anthropocene, which does not announce the transhuman but instead calls for the neganthropos.

Pieter Lemmens, The Posthuman Fable. Questioning The Transhumanist Imaginary (draft)
New Industrial World Conference, Paris 14 December 2016

Zoals Habermas mij toen (en nu) een intrigerende wereld voorstelde waarin elk woord naar een impliciete kennis van die wereld verwijst (waarover ik niet beschikte, maar die ik wel meende me te moeten eigen maken) zo leiden Stiegler/Sloterdijk/Lemmens mij nu een wereld binnen met nieuwe woorden die de eigen dynamiek van het huidige systeem interpreteerbaar moet maken.

Habermas is inmiddels 88 (18 juni 1929), Stiegler 65 (1952), Sloterdijk is net 70 geworden (26 juni 1947). De abstracties van Habermas gingen nog over sociaal culturele formaties ('Duitsland als 52^e staat van de VS' met zijn heel eigen geschiedenis en daarbinnen en daarbuiten zijn heel eigen socialisatie) en moderne tijd. Inmiddels is het gebied waarop wordt

gerefleeteerd, het onderwerp, opgerekt door S en S naar het antropoceen als slechts een fase in een kosmologische ontwikkeling waarin we superintelligentie trachten te begrijpen.

Maar gedacht door nog steeds tijdelijk levende wezens, nu, met actuele vraagstukken.

Voeg ik eraan toe. Dat blijft de begrenzing, onze postzegel, waarop zo goed als Habermas, Sloterdijk, Stiegler, Lemmens en ik zelf (en vele huidige generaties) staan.

Terug naar Habermas.

En dat doen bij Peter Gabriel, *In Your Eyes* (Secret World Tour, 1994) – kijken en luisteren naar hoe een groep muzikanten plezier heeft aan een bijna perfecte uitvoering waar de lichamen met elkaar op het betoverende ritme cadansen zoeken die niet plastic zijn, maar wel de expressiviteit van alles wat te horen en zien is vergroten, fenomenaal.

Alles in mij zingt en beweegt mee. En die tekst is goed bruikbaar op het Geluksfeest.

Love you more (Racoon met Ilse de Lange)

Just the way you are of She is always is woman to me (Billy Joel).

Ik moet langzamerhand maar eens een echt lijstje gaan maken.

10 juli 2017

Zoals de Kroniek ooit begon in juli 2012, zo stopt die in juli 2017.

De wereld blijft een madhouse. Rellen in Hamburg bij de G 20. Voor het eerst in vier jaar een grote betoging voor gerechtigheid in Turkije, tegen Erdogan die alle (half miljoen) betogers als terroristen ziet enzovoort. Vriend Jac ligt met een nog onbekende ziekte in het ziekenhuis, de kauwtjes lopen in een rij naast elkaar op het gras beestjes te pikken, ik ga vandaag maaien. AEX op 511,40, Dow Jones 21.414, rente 0,752, olie 46.

Ik verwerk wat ik bij Habermas (jaren 80) en Stiegler/Sloterdijk/Lemmens (jaren 20) lees in mijn afsluitende hoofdstuk van *Wat ik niet begrijp*. Daarna is het tijd voor een platform van ‘gefaalde manuscripten’, zoals dit. Die nog succesvol kunnen worden.